

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

TRIEDIENIS—WEDNESDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 14, 1983

Nr. 182

Aušra Nr. 34(74)

Keturiasdešimt metų

(Tęsinys)

Rusiniams

Po 1863 m. sukilimo caro valdžia ėmė kraštą smarkiai rusinti; norėjo užbaigti rusinimo darbą, pradėtą jau 1795 m. po paskutinio Lietuvos-Lenkijos padalinimo. Dabar valdžios priemonės buvo nukreiptos ne tik prieš sulenkėjusius bajorus, bet ir lietuvių inteligentus, kurių tuomet pradėjo rasti ir kurie ėmė dirbti savo tautai. Ligi šiol kovojo su rusų valdžia lenkiškai nusistačiusi bajorija, o dabar stėjo ginti savo tautinių teisių tikrieji lietuviai, kilę iš kaimo, kurie pagaliau atsipykę ne tik rusifikacijai, bet ir sulenkėjusių bajorų įtakai.

Kovai su rusiška priešpoda padėjo ta aplinkybė, kad Lietuvoje buvo aukštesnė žemės ūkio kultūra negu Rusijoje (geresnis žemės idirbimas); Lietuvos liaudis buvo labiau apsišvietusi negu Rusijos. Pradinių parapijinių mokyklų tinklas Lietuvoje iki 1863 m. buvo labai tankus. Beraščių lietuvių buvo žymiai mažiau negu Rusijoje. Lietuvius skyrė nuo rusų kalba ir tikyba.

Po 1863 m. rusų valdžia norėjo viską surusinti: įstai-gas, mokyklas, net Bažnyčią. Visos po 1795 m. Rusijai tekusios Lietuvos žemės iš pradžių buvo padalintos į dvi gubernijas: Vilniaus ir Slonimo. Po kiek laiko jos buvo sujungtos į vieną Lietuvos guberniją, bet netrukus padalintos į tris: Vilniaus, Kauno, Gardino. Visos trys iš pradžių ir rusų valdžios buvo vadinamos Lietuvos gubernijomis. Tačiau nuo 1840 m. caro valdžia jas pavadino Rusijos šiaurės vakarų kraštu. Jį valdė Vilniaus general-gubernatorius. Užnemunė

priklausė Suvalkų gubernijai; ją valdė Varšuvos general-gubernatorius.

Pirmaisiais rusų valdymo dešimtmečiais (po 1795 m.) Lietuvoje veikė ta pati mokyklų sistema, kaip ir anksčiau (iki 1795 m.). Aukštesniausias mokyklas išlaikydavo vienuolynai, o žemesniausias — parapijų klebonai. Rusams užėjus, dauguma aukštesniųjų mokyklų (gimnazijų) buvo iš vienuolynų atimtos ir surusintos. Rusai bandė kurti pradžios mokyklas prie cerkvių, bet lietuviai į jas savo vaikų neleido ir dauguma jų užsidarė. Pradinis mokslas, kaip ir anksčiau, buvo įgyjamas parapijinėse mokyklose. Parapijinėse mokyklose buvo mokoma lenkiškai arba lietuviškai. Mokytojai paprastai būdavo vargonininkai arba zakrastijonai, o jas prižiūrėjo kunigai, kurie duodavo apyskaitas vyskupui. Mokyklose mokydavo poterių, katekizmo ir skaityti lietuviškai ar lenkiškai ir rusiškai. Kartais mokyklas steigdavo dvarininkai. Buvo kaimuose ir tokių mokyklų, kuriose mokė tėvų samdomi daraktoriai (labiau prasišvietę kaimo žmonės). Visose privatinėse mokyklose dalykai nebuvo suvienodinti. Vienur pramokydavo tik lietuviškai skaityti ir rašyti, kitur mokydavo dar lenkų, rusų, net lotynų kalbų ir šiek tiek aritmetikos. Kai kur tokios mokyklos pasiekdavo net vidurinių mokyklų laipsnį. Privatinėse mokyklose paprastai mokydavosi tik valstiečių ir neturtingų bajorų vaikai. I aukštesniausias mokyklas iki baudžiavos panaikinimo baudžiaininkų vaikai negalėjo patekti, nebent bajoro liudijimą nusipir-ke.

(Bus daugiau)

Japonai Hokkaido saloje kasdien randa jūros išmestų ant smėlio Korėjos keleivinio lėktuvo laužo gabalų. Rastos kelios lietuvių kūnų dalys.

vaiko lavonas, lėktuvo uodegos gabalas, batų, lėktuvo lėkščių ir sėdynių. Ieškojimas tęsiasi.

Čilės gyventojai laukia pakeitimų

Santiago. — Čilės karinė vyriausybė rugsėjo 11 d. paminėjo 10 metų sukaktį nuo savo perversmo. Tą dieną, 1973 m. generolo Augusto Pinocheto vadovaujamos karinės jėgos nuvertė marksistą prezidentą Salvador Allende Gossens, išrinktą demokratinuose rinkimuose. Perversmo minėjime gen. Pinochet pasmerkė opozicijos vadus, pavadino juos smurto agentais. Perversmą generolas vadino tėvynės išgelbėjimu nuo diktatūros. Perversmas išgelbėjo tėvynę, išgelbėjo tautą nuo tirynų, pasakė prezidentas. Jis suminėjo visus krašto laimėjimus, savo valdžios nuopelnus: pažangą švietime, žmonių sveikatos priežiūroje, mityboje, žuvininkystėje, miškų ūkyje.

Komentatoriai pripažįsta, kad Allende valdymas buvo atnešęs į Čilę netvarką, chaosą ekonomijoje, socialinį skilimą. Tačiau pripažįstama, kad ir po 10 metų karinė valdžia nelaimėjo žmonių pritirimo. Parnai pasaulyje nukrito vario kainos, atsirado daugiau bedarbių. Daug mažų biznių bankrutavo. Žmonės pradėjo reikalauti pakeitimų. Prieš penkis mėnesius opozicijos partijos paskelbė, kad kiekvieno mėnesio 11 dieną bus organizuojamos protesto demonstracijos, kol bus žodžiai visų lenkų širdyse pažadino geresnės tėvynės ateities viltį.

Norint, kad susierzinimas dar nepadidėtų, — rašo vyskupai, — reikia, kad valdžia patenkintų teisingus bendruomenės reikalavimus, kuriuos pateikia bendruomenės atstovaujamosios socialinės jėgos.

Tėvynės gerovė reikalauja dialogo, — pabrėžia vyskupai. Tik tokio dialogo pagalba galės būti sukurtos atitinkamos organizacinės struktūros, patenkinančios teisėtus darbininkų ir kitų visuomenės sferų reikalavimus... Tebelieka atvira visuotinės amnestijos ir iš darbo atleistų asmenų grąžinimo problema. Tebelieka atvira nepriklausomų profesinių sąjungų problema. Tebelieka atvira problema tų studentų, kurie buvo pašalinti iš aukštųjų mokyklų, ir tų katalikų intelektualų, kurių sambūriai buvo panaikinti...

pakeista vyriausybė. Rugsėjo mėn. demonstracijos virto riaušėmis, žuvo 24 žmonės. Ši mėnesį žuvo 10. Karinės Čilės vyriausybės priešininkai sekmadienį demonstravo Madride, Ispanijoje, kur kalbą pasakė nuvers-to ir žuvusio prezidento dukte Isabel Allende. Italijoje Milano mieste už demokratiją Čilęje žygiavo 30,000 minia. Švedijoje, Stokholme demonstravo 5,000, susirinkę prie Čilės ambasados reikalavo laisvės.

Karinė valdžia Čilėje daugiausia pakenkė ekonominiai sunkumai. Pramonės vario, pieno, geležies gamyba pernai nukrito 14 nuoš. Vartotojų prekių kainos pakilo 32 nuoš. vien šiais metais. Daug fabrikų užsidarė, bedarbių yra 25 nuoš. Daug šeimų badauja. Praėjusi žiema buvo labai šalta. Katalikų Bažnyčia ėmė organizuoti šalpos grupes, dalinti bedarbiams maistą. Šitokiose sąlygose ėmė augti komunistų partijos eilės, nors iš 11.5 mil. gyventojų, komunistų partijai priklauso apie 10,000. Partija nenori jokių valdžios nuolaidų, atmeta pažadus sugrąžinti demokratine santvarką. Komunistai teroro veiksmais provokuoja karinę valdžią dar sugriežinti priešpauzą, tikisi iš to daugiau laimėti rėmėjų, nenori demokratijos, kurioje nemato sau ateities. Prieš Allende daug metų Čilę valdė krikščionys demokratai, žydėjo spaudos laisvė, užsienio prekyba, gerėjo žmonių gyvenimas.

Tremia diplomatus

Maskva. — Sovietų valdžia ištrėmė amerikietį diplomata, vicekonsulą Leningrade Lon David Augustenborg ir jo žmoną. Jie kaltinami šnipinė-jimu. Valstybės departamentas paskelbė, kad rugsėjo 17 Washingtonas pareikalavo išvažiuoti Juri P. Leonov, o rugsėjo 19 ištrėmė Anatoly Skripko. Jie buvo pagauti šnipinėjant.

— Tailandijos spauda rašo, kad per paskutines dvi savaites iš Tailandijos išvažiuavo 33 sovietų diplomatai, įvairių atstovybių tarnautojai, KGB agentai.

— Pietų Afrikos akmens anglių kasyklose sprogimas užmušė 64 darbininkus.

Lakūnų protestai

Bona. — Vakarų Vokietija ir Belgija sustabdė civilinės aviacijos skridimus į Sovietų Sąjungą 14-kai dienų. Sovietų ambasada tuoj įteikė Vakarų Vokietijai protestą. Devynių Vakarų Europos šalių lakūnai pradėjo savo 60 dienų boikotą. Jų atsisakymas skristi į Maskvą paliečia 40 skridimų per savaitę. Australijos lakūnų sąjunga paskelbė draudimą sovietų diplomatams skraidyti Australijos vidaus linijose. Draudimas galios du mėn.

Rugsėjo 6 d. Tarptautinė oro linijų lakūnų federacija Iflapa — (International Federation of Air Line Pilots Associations) rekomendavo nutraukti skridimus į Sovietų Sąjungą. Federacijai priklauso 57,000 lakūnų 67 valstybėse. Tarptautinė Civilinės Aviacijos organizacija šaukia specialų suvažiavimą rugsėjo 15 d. Montrealyje.

Užsienio turistai turi sunkumų išvažiuoti iš Maskvos. Vakarų konsulatui daug dirbala, planuodami aplinkinius kelius. Kai kurie amerikiečiai vyksta į Rytų Vokietiją jos „Interflug“ lėktuvais, o iš Rytų Berlyno keliauja autobu-sais į Vakarų Vokietiją. Kiti važiuoja traukiniu į Helsinkį, o čia gauna lėktuvus į Vakarų. Intouristo agentai vaidina, kad jie nieko nežino apie užsienio lėktuvų boikotus.

Libane sužeisti trys amerikiečiai

Beirutas. — Libane vėl sužeisti trys JAV marinai. Du perkelti į karo laivą „Iwo Jima“, trečias, lengvai sužeistas, grįžo į pareigas. Dar 2,000 JAV marinių atplaukė prie Libano krantų, tačiau dar laikomi laivuose.

Vyriausybė svarsto, kaip Libano druzų kovose dalyvauja palestiniečių daliniai, Irano remiami libaniečiai šijitai ir net sirų kareiviai. Jiems įsakytą užimti Beirutą, nuversti prezidento Gemayelio valdžią. Libano kovose žuvo kanadietis žurnalistas Clark Todd, Kanados televizijos reporteris.

Ką rusai laimėjo?

Washingtonas. — Londono „Economist“ rašo, jog prezidentas Reaganas galėtų būti dėkingas sovietų valdžiai už jo oponentų nutildymą. Didieji Amerikos liberalai, kaip senatoriai Kennedy ar Cranston visai nutilo po Korėjos keleivinio lėktuvo susprogdinimo. Reaganas po to incidento politinė prasme tapo stipresnis, negu buvo prieš porą savaitių. Jo ankstyvesnės kalbos apie sovietų „blogio imperiją“, apie „barbarizmą“, „laukinių elgseną“ rado daugiau palankių klausytojų. Spaudos komentarai pritarė prezidentui, gyrė jį už jo nuosakumą, atsargumą.

Kartu dar vienas demokratų svajotojas apie prezidento vietą buv. sen. George McGovern mažai padėjo savo kandidatūrai, puldamas Reaganą, kad jis siekia pabloginti santykius su Maskva. Prieš pat lėktuvo numušimą McGovern pareiškė: „Man atrodo, kad mes turėtume būti dėkingi, nes tas Andropovas atrodo protingas, atsargus, vyraus ir gan nuosakus“.

Laikraštis mano, kad Reaganui sovietų išsišokimas padės Kongrese praversti lėšas MX raketoms, mažiau bus kaltinimų, kad administracija kišasi į Salvadoro reikalus ir remia Nikaragvos sukilėlius prieš sandinistų režimą.

Lėktuvo nušovimas gali padėti Japonijos premjerui Nakasonei sustiprinti japonų gynybos jėgas. Keleiviniai lėktuvai žuvo ir 28 japonai. Visi pamatė sovietų karinę galybę ir jų valdžios valią tą jėgą naudoti. Pietų Korėjoje žmonės komunizmo seniai nemėgsta. Dabar, žuvus 110 korejiečių, ta neapykanta dar pagilėjo. Įvykis gali net pastumti P. Korėją į artimesnį karinį bendradarbiavimą su Japonija.

Žurnalas „U.S. News and World Report“ vedamajame, pasirašytam Marvin Stone, žvelgia į sovietų praeitį. Stone

Saugumo Tarybos rezoliucija

New Yorkas. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė gan švelnią rezoliuciją, kuri išreiškia susirūpinimą dėl Korėjos keleivinio lėktuvo numušimo, pareiškia užuojautą žuvusių šeimoms, patvirtina tarptautinius įstatymus reguliuojančius civilinę aviaciją, pripažįsta teritorinio neliečiamumo principus ir pripažįsta reikalą kompensuoti nukentėjusius.

Už rezoliuciją, kurią sovietų ambasadorius tuoj vetavo, balsavo Amerika, Britanija, Prancūzija, Olandija, Pakistanas, Jordanas, Zaire, Togo ir Malta. Susilaikė: Kinija, Nikaragva, Zimbabvė ir Gvjanas. Prieš rezoliuciją balsavo Sovietų Sąjunga ir Lenkija.

JAV vyriausybė įteikė sovietų ambasadai kompensacijų reikalavimą. Sovietai jį tuoj pat atmetė.

— Jungtinių Tautų tarptautinė komunikacijų konferencija sovietų Taškento mieste atmetė JAV siūlymą pasmerkti keleivinio Korėjos lėktuvo numušimą.

— Ispanijoje iš sovietų radijo orkestro gastrolų pabėgo 24 metų amžiaus pianistas Alexander Tordze ir paprašė politinės globos.

rašo, kad Kremliaus ilgas ir bausis žiaurumų, priešpados ir veidmainysčių sąrašas prasideda tuoj po valdžios Rusijoje užgrobo. Stiprin-dami savo galią, komunistai išnaikino visą žmonių, pasiturinčių ūkininkų, vadina-mų „kulokų“ klasę. Vėliau atė-jo kruvini komunistų valy-mai, karininkų šaudymai. Prie Stalino milijonai žuvo dirbdami vergų stovyklose. Iš ūkinin-kų buvo pagrobtos nuosavy-bės. Milijonai ukrainiečių išmarinti badu. Slaptoji poli-cija valdė terorą.

1939 m. Stalinas pasirašė nepuolimo paktą su Vokie-tijos Hitleriu, puolė Suomiją, okupavo Baltijos valstybes. Po II Pasaulinio karo sovietų ginklai įsteigė komunistinius režimus Rytų Europoje, padalino Vokietiją, panaudo-jo tankus ir kareivius užgnaužti sukilimus Čekoslo-vakijoje, Vengrijoje ir Rytų Vokietijoje. Iki šių dienų žmonės siunčiami į priverčia-mojo darbo stovyklas. Tikėji-mas persekiojamas, disi-dantai kalinami ar uždorami, kaip „bepročiai“. Afganis-tanas nuolat bombarduoja-mas, Lenkijos rezistencija užgnaužta. Kuba naudojama, kaip revoliucijų kurstymo cen-tras. Sovietų šnipai vagia Vakarų paslaptis ir stato kari-nę mašiną, kuri nesiderina su „taiką mylinčių“ šūkiais. Ko galima tikėtis iš tokio režimo, kurio vyriausybei vadovauja buvęs baimę keliančios slaptosios policijos šefas? Kaip galima vesti su tokiais žmonė-mis biznį, klausia žurnalo redaktorius Marvin Stone?

Mirė kan. J.Meidus

Rugsėjo 5 d. Vieksniuose, Telsių vyskupijoje, palaidotas vietinis altarietas kanauninkas Juozas Meidus. Kanauninkas Meidus mirė rugsėjo 2 d. Buvo gimęs 1907 m. rugsėjo 18 d., kunigų išventintas 1934 m. gegužės 25 d. Priklausė Kaišiadorių vyskupijai. Buvo Kaišiadorių vyskupijos kapitulės narys. Vyskupą Teofilij Matulionį ištrėmus iš vyskupijos, kan. Juozas Meidus 1959 metų kovo mėne-sį buvo išrinktas Kaišiadorių vyskupijos valdytoju, kapitu-los vikaru. Vėlonis buvo bai-gęs Kauno Kunigų seminariją ir Vytauto Didžiojo univer-siteto teologijos-filosofijos fakultetą. Trejus metus vika-ravo Širvintose, aštuonerius metus kapelionavo Kaišia-dorių gimnazijoje. Vėliau kurį laiką Kauno Kunigų semina-rijoje dėstė kanonų teisę. Po to buvo Raseinių parapijos klebo-nas ir dekanas. Auklėjimo ir pastoraciniais klausimais rašė Ateityje, Tiesos kelyje ir kitoj spaudoje. Kanauninkas Juozas Meidus yra vienuoliktas šie-met ok. Lietuvoje miręs kuni-gas. Jau daugiau negu šimtas parapijų Lietuvoje yra likusios be savų kunigų.

KALENDORIUS

Rugsėjo 14 d.: Maternas, Notburga, Eišvinas, Asta.

Rugsėjo 15 d.: Nikodemus, Melitina, Vismantas, Nautin-ga.

Saulė teka 6:28, leidžiasi 7:04.

ORAS

Saulėta, temperatūra diena 65 l., naktį 50 l.

Lenkijos vyskupai reikalauja dialogo

Lenkijos vyskupai paskelbė bendrą pareiškimą. Gindami darbo žmonių ir kitų piliečių bei visos tautos teises, vyskupai išdėsto popiežiaus Jono Pauliaus II mokslą, kurį Šv. Tėvas išreiškė, besilanky-damas Lenkijoje šių metų birželio mėnesį.

Štai pagrindiniai Lenkijos vyskupų pareiškimu punktai.

Lenkija yra visų lenkų tėvynė. Dėl to reikia griežtai atstoti bet kokią diskriminaciją. Tėvynė, kaip motina, yra nusipelnusi didelės pagarbos ir meilės, nes ji yra daug išskentėjusi ir šiandien tebe-kenčia. Kaip valstybė, Lenkija turi teisę į suverenumą. Jos suverenumas yra reikalingas Europai ir pasauliui.

Tauta tik tada yra tikrai laisva, kai ji gali pilnai pasireikšti kaip bendruomenė, turinti tą pačią kultūrą, tą pačią kalbą, tą pačią istoriją. Valstybė tikrai suvereni-nė, kad ji valdo bendruomenę, tarnaudama visos tautos gerovei... Bažnyčios reikalauja-mas dialogas turi sudaryti pagrindą, ant kurio galės būti kuriamas taika krašto viduje ir skatinamas bendradarbia-vimas tarp Lenkijos ir visos Europos bei pasaulio tautų.

Kai liaujasi dialogas tarp valdžios ir tautos, tada sociali-

nei taikai iškyla didelis pavojus arba ji yra visai sugriau-na-ma.

Dabartinis sunkus tėvynės istorijos laikotarpis gali tapti socialinio atsinaujinimo pradžia. Tą pradžia kaip tik galėtų sudaryti 1980 metų rugsėjo mėnesį pasirašytos sutartys tarp valdžios ir darbo pasaulio atstovų, kurios buvo sudarytos teisėtai ir sąžini-n-gai.

Kelias į viršinę laisvę eina per vidinę laisvę, kuri yra pasiekiamas, kai gėris nugalė blogį. Lenkų tauta turi gyven-ti savomis jėgomis ir savomis išlaisvinti siekti pažangos. Tautiniame gyvenime reikia kovoti už moralinių vertybių pergale. Visa lenkų tauta turi gyventi tarpusavio pasitikė-jimo dvasioje, kurią reikia kurti, atnaujinti ir pagilinti. Tikslai atlaidumas gali išblaskyti neapykantos atmo-sferą. Atlaidumas nėra silpnė-bė. Atleisti tai nereiškia atsi-sakyti tiesos ir teisingumo.

Savo bendrame pareiškime Lenkijos vyskupai primena: „Kreipdamasis į lenkų tautą, popiežius pabrėžė žmogaus gyvenimo prasmę. Jis pabrėžė ir kovos už moralines verty-bes, kovos už tautinio, sociali-nio ir valstybinio gyvenimo organizaciją prasmę. Šv. Tėvo

ŽMONĖS NORI TIESOS

Kad okupuotos Lietuvos ir visų komunizmo pavergtųjų kraštų žmonės nori tiesos, kas dedasi Vakaruose, išpuščius pasakoja Bernard Caughey, Naujosios Anglijos laikraščio „Patriot Ledger“ redaktorius. Jis su amerikiečių redaktorių ekskursija lankėsi Sovietų Rusijoje ir kai kuriuose jos okupuotuosiuose kraštuose. Mums įdomu jo patirti išpuščiai okupuotos Lietuvos Vilniuje ir Kaune, kur delegacijos priėmimo šeimnininkas buvo Albertas Laurinčiukas, „Tiesos“ redaktorius. Laurinčiukas gyveno kaip korespondentas New York'e. Jis moka gerai angliskai. Taigi jis ne tik delegaciją priėmė, bet ir aiškino savo tikslus, redaguojant laikraštį, nušviečiant komunistinės propagandos šėšėly Lietuvos gyvenimą ir tikėjimo reikalus.

Ką kalbėjo ir kaip kalbėjo A. Laurinčiukas, mums aišku ir be paaiškinimų. Jis vadovauja propagandai tarp lietuvių, kurie nepatenkinti komunistine tvarka, ir propagandai amerikiečių redaktorių delegacijai, kurie turėjo susidaryti išpučį, kad „socialistinė“ tvarka yra palaimingas gyvenimas Lietuvos gyventojams.

Bet minėtas redaktorius kalbėjosi ir su kitais. Jis ir priėmė, kad jaunuoliai prisipažįsta savo tikėjimą, pasisako, kad jie yra iš katalikiškos šeimos, eina į bažnyčią. Bet kai redaktorius pasako, ką jam yra pareiškęs Laurinčiukas, jie teatsako: „Laurinčiukas meluoja“. Ir amerikiečių delegacija suprato, kad valdžios pareigūnai, tarnaujant komunistiniam režimui, tiesos nesako, o tik nori svetimosios tikinti, kad jie tikėtų komunizmo propaganda.

Minėtas redaktorius, sutikęs ir daugiau valdžiai nepriklausančių žmonių, patyrė, kad Sovietų Rusijoje aktualūs tokie klausimai, kaip kas yra laisvė, ar tikrai Amerikoje galima kritikuoti prezidentą, ar tikrai Vakaruose galima sužinoti tiesą, jei net ji yra kenksminga valstybei ar tautai.

Amerikiečių redaktorių delegacija turėjo progą pažinti sovietų gyvenimą iš vidaus, nors ir labai slepiamą ir saugojamą, kad svetimieji nesužinotų tikrosios tiesos apie gyvenimą komunistinio priespaudoje. Dar daugiau pažino net abejojantieji tiesa, skelbiamą komunistų pažintančių ir ja netikintųjų, dabar, kai Kremliaus pareidymu buvo nušautas Korėjos keletas žmonių. Bet ir dabar komunistinio propagandos skelbia, kad tai buvo tik šnipinėjimo lėktuvai, už kurių atsakinga yra tik Amerika, kad lėktuvai įskrido į sovietų teritoriją. Nors akivaizdžiai yra įrodytas ištraukimas iš pilioto su savo viršininkais pasikalbėjimo, bet sovietų net aukščiausi atstovai, kaip kariuomenės štabo viršininkas Ogarkovas ar užsienio reikalų ministras A. Gromyko ciniskai meluoja ir net graso, kad ir ateityje bus panašiai pasielgta, jei tik svetimas lėktuvai įskris į sovietų teritoriją.

Redaktorių delegacija sužinojo, kad vietos gyvenime vienas kitą turi šnipinėti. Kai paklausė palydovės, ar tikrai

yra, kad siunčiamos kortelės, ant kurių reikia parašyti apie savo kaimynų elgesį, kalbėjimą prieš valdžią ar partiją, tai palydovė pripažino, jog yra „anonimkos“ — anoniminiai laišukai apie savo kaimynus, bet tai nekludo pati „ištikimųjų“, nes jie gali nepasirašyti.

Tai stebina amerikiečius, bet nestebina komunistų pažįstančių, kuriems reikia ar reikiu saugotis net savų žmonių, nes nežinoma, kas turi pareigą pranešti. Bernard Caughey primena ir Pavlik Morozovą, kuris išdavė savo tėvus ir kurį paskiau nužudė tie, kurie laikė tai dideliu nuikaltimu. Bet komunistai jam pastatė paminklą, nes jis „labiau mylėjo savo valstybę, negu tėvus“.

Dabar atsiveria akys ir vakariečiams, kai rusai, nušovę lėktuvą ir nužudę nekaltus žmones, skelbia tik apie šnipinėjimą. Jie patys šnipinėjimą yra padarę valdymo priemonė, užtat įtaria ir visus tik šnipinėjimu. Ir šiuo atveju neišvengiamai lėktuvo pakylidima, o kalba tik apie jo šnipinėjimą.

Apie šį žmogžudišką komunistų elgesį negali sužinoti tiesos Sovietų Rusijos vergai, išskyrus tuos protarpus, kai jie gauna žinių iš svetimų radijo pranešimų. Bet ir tie negali girdėti visi, nes svetimos žinios yra trukdomos specialiais aparatais, kurių įtaisymui sovietai išleidžia milijonus dolerių. Tai melo, klastos, apgaulės ir šnipinėjimo valstybė, kuri yra uždara laisvės idėjoms, laisvam susišiokimui, tiesai ir pačiai laisvei. Nenustabu, kad vakariečiai, net didelio pelno ieškodami ir sovietams patinkaudami, skelbia sankcijas, nors permažas ir nepaveikias — sulaukymas tik sovietinių lėktuvų nusileidimą kai kuriuose aerodromuose. Bet ir tai tik laikinai.

Gerai pastebėjo redaktorių delegacija, kad žmonės laukia tiesos ir nesupranta, kaip tą tiesą jie gali sužinoti. Dabar dar labiau supras laisvę, ko yra verta laisvė, tiesa ir gyvenimas be baimės būti už bet ką suimtam ir išvežtam. Gal dabar daugelis vakariečių atvers akis prieš tą milžinišką apgaulę ir žmonių vergais laikymą, kai yra paliesti jie patys. Reikia aukų laisvei iškovoti, reikia aukų tiesai skelbti, bet reikia aukų ir pažinti nuolatinę apgaulę ir klastą, nuolatinių pasikėsimų prieš laisvę pasauli, prieš žmoniškumą ir žmonių gyvybių nuvertinimą.

Ar šis tiesos pažinimas tolia brangia 269 žmonių gyvybės auka padės tikrai vakariečiams suprasti, kad komunistas graso visų laisvę, ar šis nelaimė atvers akis tiems, kurie komunistą nori igyvendinti kraštuose, kurie dar jo nepažįsta — šandien klausimas nėra atsakomas. Fanatikams tas ir nerūpi. Bet gal atvers akis noras tiesą pažinti, noras suprasti laisvės vertę ir žmonių gyvybių netekimo žaidimą bent tie, kurie nori tiesą sužinoti. Vakariečiai, ieškodami patogumo ir ramybės, gali susilaukti kapų tylos. Bet gal tiesos atvertimas tuo nežmonišku elgesiu ir grasymo ateityje tai padaryti — šauti į žmones — padės suprasti komunisto kėsulius.

Redaktorių delegacija sužinojo, kad vietos gyvenime vienas kitą turi šnipinėti. Kai paklausė palydovės, ar tikrai

ri didina ir palaiko bendrumą, santaią ir brolišką meilę. Gimtoji kalba yra bendrosios meilės ryšys, vienybės motina, pilietiško tėvas, valstybės sargas.

Mikalojus Daukša

VIENAS PROCENTAS SAŽININGUMO

II *

J. VAIČELIŪNAS

Tame pat žurnale („Svyt.1982.Nr.14,18 p.) tie žurnalistas toliau rašo ne tik apie vagiliavimus, bet ir apie pačios institucijos administraciją. Jie rašo: „Produkcijos grobstymai — sena mėsos kombinato liga. Pernai su mėsos respublikos mėsos kombinatuose sargai sulaukė 1487 vagis. Tai 48 daugiau negu 1980 m. ir 5 daugiau negu 1979 m. Vidutiniškai per metus sučiupama 1469 ilgapiščiai, padarantys vidutiniškai nuostolių už 18,022 rublius. (1981 m. Alytaus mėsos kombinato vagių balsas šiame ilgapiščio chore skambėjo atitinkamai 16.1 ir 12.7 proc. stiprumu). Kaip teigia Mėsos ir pieno pramonės ministerijos revizijos komisijos pirm. C. Šemiotas, iš grobstytojų išieškama bauda didesnė, negu vogtos mėsos vertė. Tai gerai. Tačiau baudžiant jokia nauja vertė nesukuriam, o dažnai ir konfiskuojamoji mėsa šuniui ant uodegos nueina“.

Taigi, mėsa vagia alkani darbininkai, jį vagia, jau iš jų darbininkų visokie saugos pareigūnai, nors jie gal nėra labai alkani. Bet jų jau niekas nebebaudžia, nors pavogtoji mėsa ir kombinato nesugrąžinama. Tai komunistinės vergijos vergų skurdo ženklai. Sotis darbininkai mėsos nevalg, nei iš mėsos kombinato, nei iš kitų vietų, kur laikoma mėsa ar jos gaminiai. Komunistinė valdžia darbininkų neaprupina mėsa ar jos gaminiai, nes mėsa daugumai išveža į Rusiją.

Tokiau jie rašo: „Ar ne laikas pažvelgti be pagrazinimų? Ilgailais formalizmas ir ne principumas kovojant prieš grobstymus kaip veidrodys atspindi grobstytojo samonę. Tik jau įgijęs vulgarus cinizmo atspindį. Pavyzdžiui, minėtoji Stanislaiva Kapocienė, kuri reido metu organizavo „striptizą“ milicijos pareigūnams, savo nuomone išreiškė tiesiai: „Žinoma, bijome sargų: jie nebijotume, tai netume laisvą viską“. Tik nesukubė — kitoje smertik... S. Kapocienė, kuri, beje, yra teista už mėsos vogimą — sektinas pavyzdys visiems savo darbo draugams. Šitaip nusprendė administracija bei visuomeninės organizacijos, kai jos

pavarde iršė garbės lentoje greta kitų darbo spartuolių... Vargu ar komentarai reikalingi?“

Komunistai žurnalistas stebisi, kad komunistinėje santvarkoje kai kurie žmonės dar išdrįsta pasakyti tiesą. S. Kapocienė darbo spartuolė, o ta pati spartuolė vagia mėsa. Ar spartuoliams pavalyti nereikia? Kodėl sotiai valgo net sutingę komunistai ar aptingę žurnalistas? Ta spartuolė pamatė, kad už savo gerą darbą ji visai negauna mėsos, nors dirba mėsos kombinatė. Tenka tos mėsos pasivogti. Komunistai nori, kad visi jų vergai dirbtų veltui už visokių spartumų, socialistinės lenktynės ir kitus komunistinius įgeidžius. Tokių nesamonių nėra kultūringame pasaulyje.

Jie toliau rašo: „O kombinato draugovinių pajūgumai! Atrodytų, kaip jaustis grobstytojui, kai šalia jo petis ir petį darbuojasi per du šimtus draugovės narių? Kada vogti? Kaip vogti? Su kuo vogti? Juk savanoriškos liaudies draugovės nuostatuose aiškiai pasakyta: „Nesutaikomai kovoti su tvarkos pažeidėjais... stovėti tarybinės visuomenės interesų sargyboje... Užimti aktyvią socialinę poziciją... būti budriais“. Nejaugi, manote, juos veltui premijomis skatinat? Tačiau 1981 m. kombinato draugovinėms įstengė sugauti vos... šešiolika vagių“.

Jeigu tik vienoje vietoje dirba 200 draugovinių, 200 sargų, 200 nežinybinių apsauginių, 200 teisėtvarkos saugotojų, o gal dar ir 200 milicijos pareigūnų, tai išeitų, kad dabar Lietuvoje visokių apsauginių yra daugiau negu dirbančiųjų. Bet ir tie draugovinėms yra nuskręję alkani. Už papirusą nedaug kas dės pastangas tarnauti barbariškam komunistui, skriaudžiant savo tautiečius.

Kartą tokie draugovinėms lauke saugojo kolchozo bulves, kad jų nevogtų kolchozininkai. Pavakare jie patys draugovinėms prisikabė — prisivogė kolchozo bulvių, nusinešė į šalia esantį mišką, susikūrė ugnį, išsikėpė bulves ir suvalgė. Apgailėstas, kad neturėjo druskos. Tie patys žurnalistas rašė, kaip mėsa vogė trys moterys, nežiny-

binės apsaugos darbuotojos. Pati kombinato administracija mato, kad komunistinė santvarka yra nežmoniška, todėl į tuos vagimus žiūri pro pirštus.

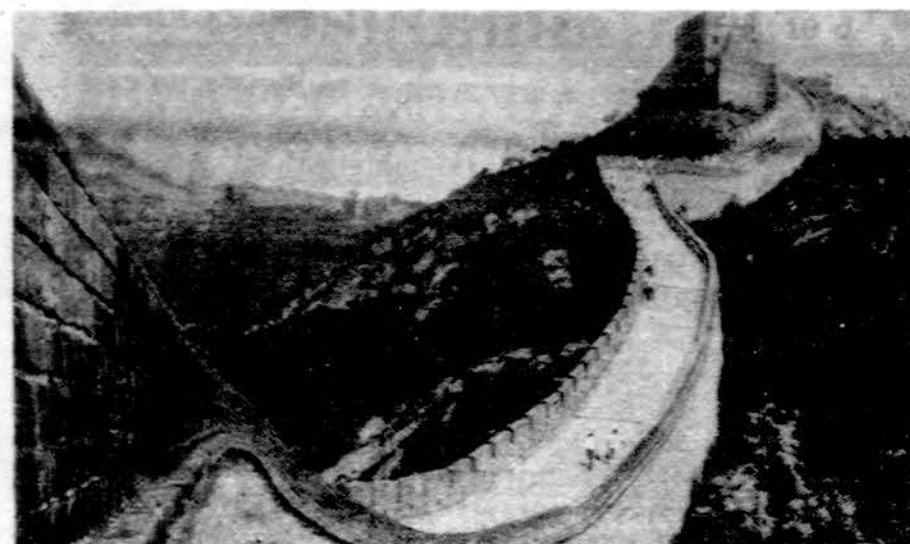
Mėsos paruošų ministerijos pirmasis ministro pavaduotojas V. Juknys sako: „Nors priemonių imamės, smulkus mėsos grobstymas respublikoje išlieka stabilus ir mums yra didelė, jaudinanti problema. Su ja tenka susidurti beveik kasdien. Socialistinio turto grobstymo klausimai sistematingai svarstomi ministerijos kolegijoje. Materialinių vertybių apsaugos būklė kiekvienam mėsos kombinatė nagrinėjama atskirai. Kombinatai apie grobstymą mus nuolat informuoja... Baudžiame kaltus vadovus, nurodom konkrečius trūkumus“.

Taigi, baudos, daugiau sargų, daugiau sargybinių ir kitokios apsaugos socialistiniam turtui saugoti. Bet nei vienas komunistas, net ministras, nepasako, kad darbininkus reikia aprūpinti maisto produktais. Kodėl išskirti klasę — komunistai gauna maisto produktų neribotą kiekį?

Toliau rašoma: „Lietuvos TSR liaudies kontrolės komitetas, išnagrinėjęs patikrinimo metu kombinatė atskleistus trūkumus, neseniai priėmė nutarimą. Už valstybinės bei gamybinės drausmės pažeidimus, rimtus paruošų organizavimo trūkumus ir kokybiškos produkcijos išleidimo užtikrinimą kombinato direktoriaus padeiktas greičias papeikimas ir padaryta mėnesio atlyginimo piniginių nuokaita... Kombinoto vyr. buhalterius V. Piekui irgi padeiktas papeikimas, o iš naujo imonės direktoriaus C. Dimšos pareikalauta įvesti tvarką. Belieka laukti rezultatų“.

Apie darbininkų aprūpinimą mėsa ar jos gaminiais nei žodžio. Ar gali nuo tų papeikimų pagerėti darbininkų aprūpinimas mėsa ar jos gaminiais? Komunistinė sistema save vadina pažangia sistema, kur nėra išnaudojotų. O ką matome gyvenime, kurį atskleidžia paties komunisto atstovai?

*Iš dalis buvo „Drauge“ rugpjūčio 30.

Garsioji kinų siena, labai mėgstama turistų lankymo vieta. Ją 300,000 darbininkų statė 10 metų.

KINŲ KARIUOMENĖ

Kinijos povandeninio atominio laivo nuleidimas į vandenį sukėlė Sovietų Sąjungoje ir Vakaruose padidintą dėmesį į kinų ginkluotąsias pajėgas. Tas povandeninis laivas, kuris bus pajėgus operuoti po 3 — 4 metų, bus apginkluotas 12-ka balistinių raketų. Bet turėdama ir daugiau tokių povandeninių laivų, Kinija gali rimtai grąsinti tik Vietnamui ir Taiwanui, kuris padedant Izraeliui ir Pietų Afrikos respublikai, skubiai modernizuoja savo kariuomenę, ir gali sukurti savo branduolinius ginklus.

Kinija turi dar apie 100 didelių povandeninių laivų ir apie 40 didelių karo laivų, iš kurių tik pusė apginkluota raketomis. Iki šiolei Kinijos pagrindinis apsiginklavimas yra apsiginklavimas jūros pakraščiuose.

Sov. Sąjunga turi 380 povandeninių laivų, iš jų 152 yra atominiai. Tarp jų pats didžiausias pasaulio „Taifun“ ir greičiausias — „Alfa“, kuris po vandeniu per valandą nuplaukia 80 km. Kinų sausumos kariuomenė sudaro 3 — 4 milijonai karių, apie 20,000 sovietinio tipo tankų, apie 5000 lėktuvų, daugiausia „Mig — 17“ ir „Mig — 19“, bet jie jau pasenę ir negali lygintis su „Mig — 27“ ar su tankais „T — 54“. Sovietinė propaganda skelbia, kad kinai perka ginklus Vakaruose, ypač JAV.

Vakarų kariai ekspertai apskaičiavo, kad Kinija savo kariuomenės modernizavimui turėtų išleisti daugiau negu 300 milijonų dolerių, kurių ji neturi. JAV neparduos savo moderniosios kariuomenės technologijos komunistinei valstybei, kuri dar prieš 20 metų kvietė Sov. Sąjungą pradėti atominį karą prieš JAV Korėjoje ir Vietname.

Vakarų Europoje Kinija 1975 metais nupirko Prancūzijoje 80 malūnsparnių ir Va-

karų Vokietijoje 11, bet ji kol kas nesudaro Sov. Sąjungai rimto pavojaus, nors jos apsiginklavimas ir karinės pramonės ugdymas kelia Sov. Sąjungai rūpestį.

Yra žinoma, kad nuo 1983 metų kinų kariuomenėje praveda „uniformos reforma“, nustatant ir pasižymėjimo ženklus. Jau dabar plačiai praktikuojamas suteikimas kariams pažymėjimų — „kovos didvyris“, „nenugalimas karys“, „pavyzdingas kadrų darbuotojas“, o atskiriems daliniams — „naktinių tigru pulkas“, „nenugalima kuopa“, „atšaus durtyvo kuopa“, „itūzusių jūros tigru kateris“ ir t. t. Jau sudarytas ir „didvyrių katalogas“ žuvusių per karus su japonais, koriejiečiai, kam-bodiečiai, vietnamiečiai ir ant kinų sovietų sienos žuvusių karių. Taip pat po 25 metų pertraukos atnaujinti kariniai ritualai, įvesta kariams prie-saika, kovos jėgų apžiūra, parada. Kariai vėl pradėjo dainuoti senas karius dainas. Per politinio švietimo pamokas pradėjo minėti kinų imperatorių istorinius nuopelnus, ir nuopelnus asmenų, pasidar-bavusių Kinijos gerovei. Taip pvz. su dideliomis ceremonijomis kariuomenės pamėnė Čingizkano 755 metų mirties sukaktį.

Kol kas kinų kariuomenės kariniai sustiprinimai graso tik Vietnamui ir stipriai jaudina Indiją. Sov. Sąjunga turės padidinti savo pašalpą Vietnamui (dabar ji duoda 10 mil. rublių kasdien) ir netolimoje ateityje perkelti iš Vakarų į Rytus keletą naujų divizijų.

T.

Tikroji meilė reikalauja, kad tu, duodamas vargšui išmaldą, kartu ir savo širdyje padarytum jam vietos.

Rytų išmintis

SIBIRO SĄVARTYNAI

Romanas

P. MELNIKAS

76

Tokia liaudiškai poetiška mintis jam vakarė atėjo.

Bet taip nėra, atsigulęs galvojo. Juk tokios mintys tai grynai stabmeldystė. Žmogus miršta paprastai, be poetiško. Kūnas kaip mašina nusidėvi. Išsistampo organai, perdėm sustorėjusiais kanalais sunku tekėti kraujui, širdis pavargsta ir tingi varinėti kraują. Jau atgyvenau, manė jis. Per tiek metų mačiau visko ir kiek man iš to liko? Gal nieko. Ar mano darbas ir varga kas nors minės? Kam visa tai svarbu — gal tik vienam Dievui? Gal tik todėl gimiau ir gyvenau?

Su tokiom mintim užmigo, gerai miegojo, bet rytą pabudęs jaučėsi ne kaip ir pašaukė Anelę.

— Noriu atlikti išpažintį, Anelė, — murmėjo.

— Tuojau.

Išsigančius šeiminiuk nulekė ir iškvietė jauną konfratą ir tada kunigas Variokas jam snibždėjo savo keistą išpažintį. Analitinis Varioko protas neieškojo nuodėmių — jų gal ir nepadare. Bet jis žinojo, kad padarė daug klaidų. Gudrumu sau tiesė keistą kelią, jautė, kad išmintim naudojosi net seminarįjod ir gyveno daugiausia protu, jausmus tramdydamas. Protu slėpė savo silpnę. Apleidęs apaštaliavimą, Nepriklausomybės laikais užsiėmė prekyba ir pinigais. Gal tai buvo nuodėmė? Nors

žmonėms padėjo kiek galėjo, ekonominiuose reikaluose patardavo absoliučią drausmę, nubaudė Iloną ir jos vyrą už paskolų išmokėjimo delsimą, išdraskė jų ūkį ir bendrai labai griežtas formules vartojo.

Jaunas kunigas gal pilnai išpažinties nesuprato, bet palaimino ir patėpė jį šventu aliejum.

Išlipęs iš lovos, Variokas sunkiai įsėmė į klauką prie sienos, apsiplėję ašaromis ir po komunijos vėgė. Jis ilgai meldėsi ir skaitė iš brevijoriaus. Pagerėjęs atsikėlė ir vaikščiojo verandos koridoriuje slaugei Anelės kartodamas:

— Esu laimingas ir ramus visiems ateinančioms metams. Galit būti rami, Anelė. Dievo neprašau ilgo gyvenimo, bet jei mane pašauks anskčiau — esu pasiruošęs. Ačiū.

Vakare Variokas pradėjo sunkiai kvėpuoti. Jis atsigulė.

Šeiminiukė, šalia prisėdus, žiūrėjo į jo neskustą veidą ir po lubas klaidžiojančias akis. Naktį jo kaktą pradėjo rasoti ir, visais suprakaitavęs, jis rankos žestu parodė, kad pravertų langą. Ji pasilė imti vaistus, bet jis numojo ranka.

— Imkite. Kodėl? — klausė nustebusi Anelė.

— Svaigalai. Rytą rytą dar noriu atlaikyti mišias, — atsakė Variokas. — Kuri valanda? — maldoje judindamas sukepusias lūpas, kelis kartus teiravosi.

— Tavo rankose mano siela, — kartojo. — Pašauk ir pasiimk savo tarną bent po paskutinį rytienos mišią, Viešpatie, prašau Tave... —

Taip jis meldėsi visą naktį, rytą buvo tiek išvargęs, kad jautė išsemtas ir nugulėtas. Kūną nuo prakaitavimo perstėjo, vargiai galėjo keltis. Mišias teko atidėti.

Anelės paprašė ramunėlių arbatos ir ją gerdamas kalbėjo:

— Ar turėsi ką nors duoti svečiams, Anelė? Laidotuvėse juk bus žmonija.

— Jūs vėl savo, kunigėli...

— Karstą stalius jau seniai sukaldė. Tikuos, kirvarpos dar nesugrauzė. Neužmiršk, palaidokit čia, niekur kitur nevežiokite. Kapui vieta jau išrinkta, — kaip senas kinietis, Variokas visu tuo rūpinosi ir taip ilgai kalbėjo.

— Nekankinkite mane, kunigėli. Bus kaip norite, tik negalvokite apie tai.

— Dėkoju jums už ilgą slaugymą, Anelė. Ir už tą ilgametį darbą, — jis linkčiojo galva jos pusėn, o ji pakilo apsišarojusi ir rengėsi išeiti.

— Dabar niekur neik, Anelė, — sustabdė ją. — Nepalik mane vieno.

— Kas jums, kunigėli?

— Uždek žvakę ir paruošk grąbynią šalia su degtukais. Paskaityk man iš litanijų.

— Kuria norėtum, kunigėli?

— Šventos Marijos ir Juozapo.

— Gerai, bet aš pirma daktarą iškviesiu... — išbėgdama pasakė.

Grįžusi prie ligonio darė tai, ko jis norėjo. Tiliu balsu skaitė litaniją, linguodama galva, o ligonis jai atsakinėjo, bet pavargęs tik tylomis sekė jos liūdną balsą. Jis žiūrėjo į Pažaislio Marijos paveikslą, o deganti žvakė jo rankoj drėbėjo.

— Tai gal paskutinis kvėpavimas, Anelė, — lėtai kalbėjo jis.

— Jau ir žodį tik perpus galiu ištarti, — tęsė jis.

— Taip norėčiau eiti pas Dievą. Jei nekviestumė gydytojo — gal lengviau ir mirčiau. Būtų greičiau visiems...

Tačiau gydytojas atvyko laiku.

Iškvietas telefonu iš netolimo miestelio jaunas daktaras Varioką apžiūrėjo, pasiklausė jo širdies plakimo ir pažiūrėjo į akis. Pakraipęs galva jis į ranką įleido vaistų ir išeidamas Anelėi žliai tarė:

— Bus gerai. Pasveiks. Nenusiminkit.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

LITUANISTINĖ MOKYKLA PRADEDA MOKSLO METUS

Bostono lituanistinė mokykla (šeštadieninė) mokslo metus pradeda rugsėjo 17 d., šeštadienį, 9 val. ryte šventomis Mišiomis Sv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Mokinių registracija ir pamokos prasidės tuojau po šv. Mišių Gavin School patalpose, tose patiose, kur vyksta jau daug metų.

Mokėstis už mokslo mokiniui 110 dol., už du ar daugiau mokinių iš tos pačios šeimos 145 dol. Mokyklos tėvų komitetas pageidauja ir prašo įteikti pilną mokesčių komiteto nariams registracijos metu — rugsėjo 17 d.

Kaip ir kitais metais, mokinių tėvai bus kviečiami budėti mokykloje pamokų metu.

Tėvų komitetas džiaugiasi, kad Zita Krukonienė vėl sutiko būti mokyklos direktore, o Juzė Lapšienė — mokyklos administratore. Jos ir visi mokytojai ruošiasi šiam svarbiam darbui.

Lituanistinės mokyklos yra patys svarbiausi židiniai lietuvių palaikymui. Šiose mokyklose išmokstama gimtosios lietuvių kalbos, susipažinama su Lietuvos praeitimi — istorija, su lietuvių kultūra ir tradicijomis. Tėvų komitetas ir mokytojai kviečia ir ragina visus tėvelius ir mamytės leisti savo vaikus į šią mokyklą. Daugumai vaikų tėvų bus labai dėkingi savo tėveliams, kad leido į šią mokyklą. Neleidimas yra vaikų apilėsimas nuo to brangaus turto. Prisimenu Lietuvoje universitetą prof. Juozą Eretas sakėdavo: „Kiek kalbų mokėsi, tiek karų būsi žmogum“. Ir žinoma, dar svarbiau, kad mokėsi savo tėvų ar protėvių kalbą, kuri yra viena iš seniausių gyvų kalbų.

Šiais metais lituanistinės mokyklos tėvų komitetas sudaro: pirm. Ramūnas Kalvaitis, sekr. Gloria Adomkaitienė, išd. Bronius Banaitis ir narė Erna Kalen.

Tradiciinis lituanistinės mokyklos balius bus spalio 22 d. So. Bostono Lietuvių piliečių d-jos salėje.

MARIJOS VIZIJA

„The Boston Globe“ laikraštis rugsėjo 1 d. įdėjo Associated Press žinutę iš Tel Aviv, kurioje rašoma, kad šimtai Palestinos arabų matė viziją „of the Virgin Mary“. Prie Izraelio okupuotame vakarietiam krante esančiam Betliejaus mieste, ant sienos, kur sakoma, esant Kristaus gimimo vieta. Tą viziją matė daug žmonių. Apie tą viziją tuojau būvę pranešta kunigui „The Well of Mary“ bažnyčioje.

RENGINIAI

Spalio 1 d. — Kultūrinis subvakaris Tautinės s-gos namuose.

Spalio 2 d. — „Laisvės varp“ rudens renginys So. Bostono Lietuvių piliečių d-jos salėje.

Spalio 16 d. — Elenos Juciūtės naujos knygos „Igarokos Naujamiestis“ sutiktuves Tautinės s-gos namuose.

Spalio 15 ir 16 d. — Dail. V. Igno kūrinių paroda Lietuvių piliečių d-jos IV aukšto salėje.

Spalio 22 d. — Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto ruošiamas tradicinis balius So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje.

Lapkričio 13 d. — Šv. Petro lietuvių parapijos kalėdinis bazaras So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje.

Lapkričio 20 d. — Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Lit. Pil. d-jos salėje.

Lapkričio 27 d. — Jono

Lietuvos generalinis konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinai su ponia Jubiliejine skautų, Pr. Pakalniškis, s. Bagdonienė, dr. J. Žmuidzinai su ponia ir s. dr. G. Matienė. „Aušros“ stovykloje. Iš k.: ps. V. Juodišytė, v.s. Nuotr. V. Bacevičiaus

AR JAV ŠELPĖ HITLERĮ

Belgijos „Standaard“ laikraštis buvo žinutė, kad Vakarų Vokietijos Droemer Knauer leidykla Muenchene paskelbė, jog ji yra suradusi Amerikos bankininko Sidney Warburgo rašytą knygą, kur pasakytą, kad Amerikos bankininkai milijonais dolerių yra sušelpę Adolfą Hitlerį organizuoti nacių partiją. Toje knygoje S. Warburg, kuris buvo New Yorko banko savininkas su Kuhn Loeb, aprašo tris pasikalbėjimus su Hitleriu, pagidaujant Amerikos finansininkams iš Anglijos banko ir naftos pramonininkams apie tai, kaip Hitlerio partija galėtų būti sušelpa. S. Warburg rašo, kad Hitleris 1929 metais gavo iš Kuhn Loeb 10 milijonų dolerių, po to 1931 metais dar kartą 15 milijonų dolerių, kai jis 1933 metais paėmė valdžią į savo rankas. Ta knyga pasirodė Olandijoje 1933 metais, prieš pat S. Warburgo mirtį, bet per karą, kai vertėjas ir leidėjas buvo nužudyti, dingio iš apyvartos. Droemer Knauer leidykla paskelbė, kad ji dabar gavo vieną egzempliorių tos knygos iš vieno Olandijos gydytojo ir yra įsitikinusi, kad tai yra nesuklastotas autentiškas egzempliorius.

Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1983 m. rugpjūčio mėnesį:

Po \$1,000.00: a.a. Audronės Garbenytės ir Eleonoros Garbenytės atminimui — Vladas Garbenis, Chicago, IL; Petras Mikalauskas, Omaha, NB.

\$700.00: JAV LB Brighton Parko apylinkė, Simas Jokubaitis (iš viso \$1,100.00).

Po \$500.00: Dr. Stasys ir Milda Budriai, Longboat Key, FL; Rimas F. Černius, Chicago, IL; dr. Antanas Lipkeis, La Grange, IL.

\$310.00: Jonas ir Ona Kavaliūnai, Beverly Shores, IN.

\$300.00: Bronius ir Juzė Krokiai, Philadelphia, PA.

Po \$200.00: Sigutė ir Povilas Abelkai, Buena Park, CA; Lietuvių Moterų Federacijos Waterbury klubas, Albina Paluilienė (iš viso \$400.00); Stasys Grieta-Jurgelėvičius, Dorchester, MA (iš viso \$400.00).

\$150.00: Ann Kulak, Riverside, CA.

\$110.00: dr. Aldona Balch, Menands, NY.

Po \$100.00: Kazys Bartys, Elizabeth, NJ; a.a. inž. Ivaskos atminimui — Juozas ir Genovaitė Vėbrai, New Haven, CT; Antanas Masionis, Fair Lawn, NJ (iš viso \$125.00); dr. George W. Preckshot, Columbia, MO; Aleksas Smilga, Chicago, IL; Kazys Simėnas, Dorchester, MA; Nijolė ir Vladas Užubaliai, Chicago, IL.

\$70.00: Elena Jasaitienė, Des Plaines, IL.

Po \$50.00: Tillie ir Sophie Dembauskas, Kendall Park, NJ; Jurgis Kasakaitis, Chicago, IL; Algis ir Dalia Kėmėžiai, Ellicott City, MD; dr. Irena G. Kyras, Chicago, IL; Lietuvių Moterų Federacijos klubas, Norwalk, CT; Irena Zemaitaitienė; Vincent Lukas, Kew Gardens, NY; Ona Pranciškėviūtė, Chicago, IL (iš viso \$75.00); Jurgis Uksas, Pasadena, CA; Stasys ir Sofija Vaskiai, St. Petersburg Beach, FL.

\$30.00: Jadvyga Matulaitienė, Brooklyn, NY.

Po \$25.00: Casimira Genevich, Brooklyn, NY; Al. Juozapavičius, Naperville, IL; Knights of Lithuania, Council Nr. 46, Anthony F. Yavrosky; Juozas ir Giedrė Končiai, Westchester, IL; Rožė Kriaučiūnienė, Chicago, IL.

Po \$20.00: Vladas Barčienė, Clearwater, FL; N. Bielinis, Cleveland, OH; Fabijus ir Alicija Brazaičiai, Oak Lawn, IL; kun. P. Daugintis, SJ, Chicago, IL; Jonas ir Ona Jagėlai, Chicago, IL; Birutė Jasaitienė, Chicago, IL; Juozas ir Pranė Masilionai, Chicago, IL; D. ir A. Misiuliai, Lemont, IL; Juozas ir Marija Placai, Chicago, IL; dr. John Skirgėdas, La Jolla, CA; Stasys Slizys, Dearborn Heights, MI; Stefanija Stasiene, Cleveland, OH; D. Uogintienė, Waterbury, CT.

Po \$15.00: Jadvyga ir Adolfas Kregždžiai, Woodhaven, NY; Bronius Palulionis, Cicero, IL; Jonas Vyšniauskis, Willowick, OH.

\$11.00: Juozas Jusys, Worcester, MA.

Po \$10.00: J. ir U. Balakai, Chicago, IL; Bronius Gelazius, Chicago, IL; M. Jankauskienė, Redford Twp., MI; Stasys Juzėnas, Southfield, MI; Vacys Kavaliūnas, Cleveland, OH;

Jadvyga Penčylėnė, Chicago, IL; Stasė Petersonienė, Chicago, IL; Tina C. Po \$5.00: Anthony Linkus, Arlington, TX; Edis Razma, Joliet, IL; Kęstutis Stepišys, Grand Rapids, MI (iš viso \$15.00); Kostas Širvinskis, Cleveland, OH.

Pasizadėjo ir lig šiol pasaukojo: \$1,500.00: Dr. Rimvydas Šilbajoris, Columbus, OH (\$150.00, iš viso \$600.00).

Po \$1,000.00: Prel. Vytautas Balčiūnas, Thompson, CT (\$150.00, iš viso \$250.00); J. V. Danyš, Ottawa, Canada (\$500.00); Jonas Dekeris, Cicero, IL (\$1,000.00); Anicetas Grigaliūnas, Chicago, IL (\$250.00, iš viso \$500.00); Gvidas Mačanskas, Montevideo, Uruguay (\$400.00); Leonas ir Regina Raslaivičiai, Elk Grove Village, IL (\$700.00, iš viso \$1,650.00); Danutė ir Vladas Šaltmirai, Toronto, Canada (\$400.00, iš viso \$1,000.00).

Po \$500.00: Bronius ir Agota Tiškai, Collinsville, IL (\$300.00, iš viso \$800.00); Vincas ir Sofija Tuskeniai, Palm Springs, CA (\$100.00, iš viso \$200.00).

Po \$400.00: Julius Botyrius, Ridgewood, NY (\$300.00, iš viso \$400.00); Walter Klossis, Maspeth, NY (\$100.00).

\$350.00: Justice ir Theresa James, Philadelphia, PA (\$25.00, iš viso \$85.00).

Po \$300.00: Juozas ir Magdalena Kriaučiūnai, Putnam, CT (\$100.00); Petras Lelis, Toronto, Ont. (\$100.00, iš viso \$160.00).

Po \$250.00: Juozas, Mažeika, Chicago, IL (\$200.00, iš viso \$250.00); Kazys Milersis, Hamilton, Canada (\$50.00, iš viso \$100.00); Genovaitė ir Gustav Kaufmanai; Springfield, VA (\$200.00, iš viso \$250.00).

Po \$200.00: Bladas Daukantas, St. Petersburg Beach, FL (\$25.00, iš viso \$150.00); Milda Skučas Napjus (\$50.00); Tadas Rūta (\$10.00, iš viso \$210.00).

Po \$100.00: Kun. Matas Čyvas, Albany, NY (\$25.00); dr. A. Klimas, Rochester, NY (\$30.00, iš viso \$55.00); Justinas Liaukus, St. Petersburg Beach, FL (\$100.00, iš viso \$150.00); Bronius Markelūnas, Centerville, MA (\$75.00, iš viso \$100.00); Josephine Speare, Plattsburgh, NY (\$25.00, iš viso \$75.00).

\$50.00: Elizabeth Navikas, Hartford, CT (\$20.00, iš viso \$30.00).

S.m. rugpjūčio 30 d. Lituanistikos katedros sąskaitoje yra \$88,500.00. Lietuvių fondas skiria \$50,000.00. Pagal sutartį su Illinois universitetu Chicagoje š.m. lapkričio 1 d. reikia įnešti \$200,000.00. Taigi, dar trūksta \$61,500.00. Šio pirmo įmokėjimo neįnešus, katedros idėja žlunga. Bet mes galime ją turėti, ir tai visiems laikams, jei kiekvienas tuojau dabar atliksime savo dalį — pagal pajėgas skirsime kuo didesnę savo auką. Čekius rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

Lėšų teikimo komitetas Jonas Kavaliūnas, pirmininkas

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

Ivairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.

COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Tel. — 925-2737

Vytautas Valentinas

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijal, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

PARDAVIMAS ir TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių Iškvietai, pildomi Pilietybės Prašymai ir kitokie blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4059 Archer Avenue

Chicago, IL 60632, Tel. 927-5986

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patalysimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

[Ivairių atstumų]

Tel. 376-1882 arba 376-5996

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. GA 4-8654

TAISO

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO

MASINAS IR SALDYTVUS

Kreiptis į Hermaną Dečkį

Tel. 585-6624 po 5 val. vak.

Kalbėti lietuviškai

Lietuvos senovės

paminklai

Marijus Blynas

Šį leidinį sudaro aštuoni skyriai: Vilniaus senoviniai pastatai. Senovės Lietuvos pils XII-XIV amž. Vilniaus senoviniai požemiai. Senovinės Vilniaus gynybinės sienos. Menišiausios Lietuvos bažnyčios. Kauno fortifikacijos. Kauno senieji pastatai ir bažnyčios. Naujesnės Lietuvos pils.

Knyga didelio formato, turi daug iliustracijų, 264 psl. Išleido Kęstutis Jeronimo Butkaus Fondas 1982 m. Kaina su persiuntimu \$11.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

VIZITINIŲ KORTELIŲ

REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų lupmų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais.

DRAUGAS

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOMOJAMAS 3-JŲ KAMBARIŲ

APSILDOMAS BUTAS PIRMAME

AUKŠTE SUAUGUSIAM ASMENIUI

Pečius ir saldytuvas. Užimt dabar.

63-čios ir Pulaski apylinkėje

TEL. — 767-3176

ISNUOM. 5 kamb. butas Marquette

Parke. Skambint po 7-os valandos vakaro 434-8852.

HELP WANTED VYRAI

MACHINIST

Brown and Sharpe Automatics

setup & operate. One man shop.

Miniuumu 10 yrs. exper. Top

wages. South suburban Phone

815-485-8400.

MACHINISTS

Setup and Operate Turret Lathes and

Hand Screw Machines. 3 years mini-

mum experience. Must be willing to

work nights.

Top wages, union benefits.

Equal opportunity employer.

BINKS MANUFACTURING CO.

9201 West Belmont

Franklin Park, IL 60131

Tel. (312) 671-3000

Ask for Ed Apke

REAL ESTATE

Savininkas parduoda liuksusinį 2-jų

butų po 3 miegamus ir po 1 1/2 vonios

namą. 2-jų miegamų butas giminingom

šeimom rūsy. Apyl. 71 ir Ham-

lin gatvės. Skambint jo 5:30 valand-

os vakaro (angliškai).

Tel. 735-4306. Šeštadienį ir sekma-

dienį visą dieną.

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notaritas — Vertimas

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

Pajamų bungalow — 1 1/2 aukšto mū-

rinis. 3 butai, vienas su dviem mie-

gamais. Garažas. Marquette Parko

centre. Nebrangus.

2-jų aukštų mūrinis. Pirmame aukšte

6 kamb., 3 mieg. Antras aukštas pa-

dalintas į 2 butus. Batsiuvo dirbtuvė

rūsyje. Geros pajamos. 69-ta ir Wash-

tenaw.

SIMANTIS REALTY

Insurance — Income Tax

2951 W. 63rd Street

Tel. — 436-7878

DEMESIO

Kazimieras Barėnas

BERAGIO OŽIO

METAI

Tai naujas Barėno romanas,

kuriame autorius nuosekliai ir įdomiai

vaizduoja nepriklausomybės laikų

Lietuvos provincijos gyvenimo tikrovę.

Išleido "Ateitis" literatūros

fondas, 558 psl. 1982 m.

Spaudė "Draugo" spaustuė.

Kaina su persiuntimu \$13.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,

Worcesterio lietuvių radijo valandos vedėjas inž. Ed. Meilus, dalyvaujantis su Chicago „Marguio“ radijo programos vedėju Petru Petručiu.

Nuotr. Teresės Gaidelytės

LANGAS Į VAKARUS

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

„Langas į Vakarus“ — tai straipsnio pavadinimas puičiame žurnale „Europa“, pasiskiriant jame du psl. Pabaltijo valstybėms ir Rytprūsams. Autorė Elfriede Belz pirmiausia duoda kiek šių tautų istorijos, pažymėdama, kad estų ir latvių tautų kelias buvo skirtingas nuo lietuvių. Pastarieji 1569 m. sudarė su Lenkija personalinę sąjungą, tuo tarpu latviai ir estai buvo valdomi švedų, nors feodaliai vokiečiai tvarkė visą ūkį.

Po šiaurės karo su Švedija caras Petras I pirmą kartą atidarė langą į Vakarus, paglemždamas Latviją ir Estiją, vėliau ir visą Lietuvą. Pirmąsias laisvą gyvenimą bei Hitlerio-Stalino sutartį, autorė sako, kad jau Leninas Pabaltijo valstybes vadino „ruso darbininko langu į Vakarus Europą“.

Sov. Sąjunga pilnai įsitvirtino po Antro pasaulinio karo, supratęs jos vyriausybė Baltijos jūros reikšmę. Neveltui buvo mėsos milžiniškos pinigų sumos pramonė ir ūkiui, kadangi sąjungos su baltiečių darbštumu, buvo pasiektas ūkinis atkurtimas. Tad tos nedidelės trys respublikos pilnai patenkinamos baldų, batų, žemės ūkio mašinų, tekimo staklių pareikalavimą europinėje Sov. Sąjungos dalyje. Nežiūrint, kad klimatinės ūkininkavimui sąlygos nėra visiškai patenkinamos, tačiau gan plačiai išsivysčiusi yra gyvulininkystė. Aplamai, maisto pramonė stovi ant geresnių kojų už kitas Sov. S. gos respublikas.

Graži pinigų šaltinių yra turizmas. Pabaltijį vertina ne tik vakariečiai, bet ir rusai, kuriems Baltijos valstybių miestai skleidžia Vakarų „kvapą“: viduramžių gatvelės, kavinės, skoningai įrengtos krautuvės, poilsio smėlė, puikūs paplūdimiai.

Atrodo, kad autorė daugiau laiko praleido Latvijoje ir Estijoje, primindama skaitytojui jų vokiškumą. Tokiu pavyzdžiu Elfriede Belz nurodo Taliną, kuris po karo buvo vietos gyventojų ir vokiečių belaisvių atstatytas kaip istorinis viduramžių vokiškumo atvaizdas.

Turistai apgyvendinami pirmiausia viešbučiuose, randa puikų aptarnavimą, skaniausius valgius, didelę įvairių pramogų pasiūlą. Ir kas svarbiausia, palyginus su Sov. Sąjungos kitų respublikų sostinėmis — Pabaltijo miestuose randama linksma, maloni atmosfera.

Gindamiesi nuo slavių antplūdžio, lietuviai, latviai ir estai didžiuliais ir gerbia savo tautybę. Lietuviai šiose pastangose yra atspariausi. Latvių nuotaka yra pralėgta.

Siandieninis Karaliaučius yra svarbus žvejybos uostas ir žuvų pramonės centras. Taip pat pastatyti dideli žingsniai medžio, popieriaus, maisto ir laivų statybos srityse.

Karaliaučius neturi jau vokiško miesto vaizdo. Maskva iš jo nori padaryti gražiausią

Sov. Sąjungos miestą, nors iki šiol jis primena elinį provincinį miestą. Jame veikia 50 vidurinių mokyklų, daugiau negu 100 vaikų darželių, universitetas su 2 tūkst. studentų. Gyventojų „išsiblaškymui“ atidaryti kinai, teatrai, filharmonija, dirbtinio ledo halė.

Nežiūrint pasikeitimų istoriniame ir ūkiniame gyvenime, Pabaltijo valstybėse paliko tas pats gamtos grožis, savitas tautiškumas, legendų ir pasakų turtingumas.

Savo straipsnį autorė užbaigė labai gražiais žodžiais, tačiau įžanga pilna nesąmonių. Elfriede Belz, suminėjusi Sov. Sąjungos konstituciją ir jos 72 paragrafą, kuris leidžia respublikai „išstoti“ iš TSRS sako, kad gal politiniai tas būtų galima, tačiau ekonominiai reikštų pabaltiečiams katastrofą. Būdamas toli nuo Vakarų pasaulio, tos mažos valstybės nespėtų žengti su Vakarų pasauliu visose gyvenimo srityse.

I tokius autorės E.B. svaičiojimus turėtų atsakyti Lietuvos ekonominio gyvenimo ekspertai, kadangi tik trumpu nepriklausomybės gyvenimu pabaltiečiai parodė stiprius ekonominio gyvenimo pagrindus. Redakcija priima ir laiškus. Adresas: Europa, Ickattstrasse Nr. 7, 8 Muenchen 5, W. Germany.

TIKĖKIME

Tikėkime, kad ir mūsų tėvynės laukų bei pakelių kryžiai, tie prisikėlimo simboliai, nuolat kalbės mūsų broliams ir sesėms, kad nenustotų vilties, kad nuolat keltų mintis aukštyn, kad niekad nesuabejotų, jog ir jiems kartą prašvies prisikėlimo rytas.

Juozas Vaišnys, S.J.

KASA LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

Susijungusi su Lietuvių Fondo Federalinio Kredito Kooperatyvu
AKTYVAI 16,000,000 dolerių

KASOS VALANDOS:

MARQUETTE PARKE	CICERO
2422 W. Marquette Rd. Chicago, IL 60629 Tel. 737-2110	1445 So. 50th Ave. Cicero, IL 60650 Tel. 656-2201
Pirm. 2:00—6:00 Treč. 2:00—6:00 Šešt. 10:00—12:00	Antr. 3:00—6:00 Ketv. 3:00—6:00 Šešt. 10:00—12:00

Moka už Einamąją sąskaitą 9%. Paskolos nuo 12.5%. Turime įvairius sertifikatus (procentai keičiasi kas savaitę).

Visos sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
Tel. — 476-2206

ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY
SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Atidara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Laiškas „Draugui“

KAS IŠRŪPINO PABALTIEČIŲ LAISVĖS DIENOS PASKELBIMĄ?

Atsakymas dr. K.R. Jurgėlai
„Draugo“ rugpjūčio 4 dienos numeryje buvo paskelbti dr. Br. Nemicko ir mano laiškučiai.

Teisininkas dr. Kostas R. Jurgėla, prašytas ar neprašytas J. Genio ir A. Budreckio, pasiryžo ginti savo laiške (rugpjūčio 30 dienos numeryje) paminėtų asmenų „bylas“.

Savo laiku A. Budreckis, skelbdamas, kad Pabaltijo Laisvės dienos paskelbimą išrūpino Atstovų rūmų „ad hoc“ komitetas, rašė netiesą. Beveik visi pabaltiečiai (su labai maža išimtimi) žino, kad Pabaltijo Laisvės dienos paskelbimo rezoliuciją JAV Kongrese iškovoję Amerikos Pabaltiečių laisvės lyga (Baltic American Freedom League) ir 1982, ir 1983 metais. Teisininkas Jurgėla pilnai to nepaneigia, tik prideda žodelį — „girdi“.

Dr. K. Jurgėla lietuvių vietnetus bei grupes skirsto į „tikrąsias“ ir „netikrąsias“ organizacijas. Ar tos rezoliucijos pravedimo žygį atliko viena iš „tikrųjų organizacijų“? Tegu teisininkas dr. Jurgėla duoda tos taip vadinamos tikrosios organizacijos vardą, kuri tą didžiulį darbą atliko! Amerikiečiuose yra posakis: „Laimėjimas turi šimtą tėvų, pralaimėjimas yra našlatis“. Nėra jokių ženklų, kad į tą laimėjimą galėtų pretenduoti bent viena, anot dr. Jurgėlos, „tikroji organizacija“.

Viešą Pabaltijo Laisvės dienos proklamacijos pasirašymą, prezidento R. Reagano kalbą ir priėmimą 200 pabaltiečių Baltuosiuose rūmuose išrūpino ir sutvarkė ten dirbęs Linas Kojelis ir jo viršininkė Faith Whittlesey. Kvietinių asmenų į tą priėmimą sąrašą sudarė Amerikos Pabaltiečių laisvės lygos vadovybė, ir tą sąrašą patvirtino paminėti Baltųjų rūmų pareigūnai. VLIKo pareigūnai bėgo skęstis pas senatorių Charles Percy (R. - Ill.), kad į tas iškilmes nepakviesta pakankami jų darbuotojų. Senatoriaus Percy įstaigos atsakymas buvęs, kad senatorius tu reikalų netvarkas; jei kuris iš VLIKo asmenų dar noris pakelti į tas iškilmes, turės kreiptis į Pabaltiečių laisvės lygos vadovybę ir minėtus pareigūnus Baltuosiuose rūmuose.

Dr. Jurgėla gyvena beveik pacioje krašto sostinėje. Antara, jis užima vadovaujantį postą VLIKo vadovybėje. Trečia, jis yra teisininkas. Jei jis buvo pamiršęs prieš rašydamas kaip teisininkas, turėjo naujinti savo atmintį, patik-

rindamas faktus. Rezoliucija buvo pravesta 1982 metais, bet viešo proklamacijos pasirašymo nebuvo. Kadangi nebuvo, tai niekas jame ir nedalyvavo. Teisininkas dr. Jurgėla savo laiške rašo apie „stambią Kongreso“ narių grupę, „pabaltiečių ir kitų grupę iš viso krašto, tik mažiau kaliforniečių, daugiau tikrųjų organizacijų vadovų ir veikėjų“, kurie dalyvavo 1982 metų proklamacijos pasirašyme. Tai dr. Jurgėlos fantazijos padaras!

Jis pamini, kad tuo metu Baltuosiuose rūmuose dirbęs lietuvių kilmės amerikietis dr. J. Burgess (Bruzgys). Jo viršininkė buvusi kita moteris. Dr. J. Burgess yra malonus asmuo, buvo įsijungęs į Rezoliucijos remti komiteto žygį, ir teko su juo palaikyti ryšį bent 15 metų, bet nei jis, nei jo viršininkė neturėjo jokių nuopelnų 1982 metų pabaltiečių žygyje.

Pabaltijo laisvės dienos paskelbimas, prezidento R. Reagano viešas proklamacijos pasirašymas, jo kalba ir dau-

JOSEPH R. SHANNON,
M.D.

Praneša, kad vėl atidaro kabinetus ir priima pacientus su
ODOS LIGOMIS

10444 S. Kedzie (Chicago)
Tel. 239-3000

10000 W. 151st St. (Orland Pl.)
Tel. 349-6200

giau negu 200 pabaltiečių priėmimas Baltuosiuose rūmuose yra istorinis ir nepaprastos reikšmės įvykis. Tokio laimėjimo pabaltiečiai dar nėra iki šiol turėję kovoje dėl savo kraštų laisvės. Kreditas už tai atiduotinas JAV prezidentui R. Reaganui, Amerikos Pabaltiečių laisvės lygai, Linui Kojeliui ir jo viršininkei Faith Whittlesey.

Leonardas Valiukas

Išgykite naująsias
A. P. BAGDONO poezijos
knygą

„ŽODŽIAI Į TOLĮ“
Tikrai nesigailėsite.
Gaunama „DRAUGE“ ir kt.
knygynuose.
Kaina — 5 dol.

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radio valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas penktadienį iš WEVD Stoties New York'e nuo 10 iki 11 val. vakaro. 97.9 meg. FM. Taip pat klausykites „Music of Lithuania“ programos kas trečiadienį nuo 6:05 iki 7:00 valandos vakaro, iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM. (WSOU).

Direkt. Dr. JOKŪBAS STUKAS
R. 234 Sunlit Drive
Watchung, N.J. 07060
Tel. — (201) 753-5636

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-8088

A.†A.

NICK (Mike) KARLAVICH

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl., anksčiau gyv. Westside.

Mirė 1983 m. rugsėjo mėn. 11 d., 4:02 val. popiet, sulaukęs 88 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 72 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Amelia (Waitkutė), 2 sūnėnai kun. Vincent Meškėnas ir Dennis Dauter, dukterėčia Phyllis Gallagher, 2 pusėsėsės Sophie Dominovitch ir Amy Tewe, 2 pusbroliai John ir Peter Karlavich, Lietuvoje 2 seserys su šeimomis ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionis buvo tėvas a.a. Edward.

Priklausė Šv. Vardo dr.-jai, Marquette Parko Liet. Namų Savininkų dr.-jai, Lietuvos Vytų Senjorų kuopai ir Cardinal Mundelein Council Knights of Columbus.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackavicz koplyčioje, 2424 W. 69 Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 15 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona ir giminės.

Laid. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnus. Tel. 737-1213.

A.†A.

ALEKSAS NEMANIUS

Gyveno Chicago, Illinois, Bridgeporto apyl.

Mirė 1983 m. rugsėjo 9 d., 2:15 val. popiet, sulaukęs 64 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Šiaulių apskrityje. Amerikoje išgyveno 33 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Marija (Sliserytė); dukterė Marytė Schwerin, žentas Donald, anūks Tammy ir Tracy; dukterė Regina O'Toole, žentas Jimmy, anūks Rachel ir Matthew; sūnus Algis, marti Irma, anūksai Caroline ir Jeffrey; sūnus Lucius, marti Joan, anūksai Lucius, Malissa ir Laura; sūnus Romas, anūksai Steven, Kathy ir David; Lietuvoje seserys Stasė su šeima, Millie su šeima ir brolis Juozas. Kūnas pašarvotas Jurgio F. Rudmino koplyčioje, 3319 S. Lituania Ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugsėjo 14 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, dukterys, sūnūs, mairčios, žentai ir anūksai.

Laid. direkt. Jurgis F. Rudminas. Tel. 927-1138.

DRAUGAS, trečiadienis, 1983 m. rugsėjo mėn. 14 d.

5

A.†A. NELLIE SKUDAS

PILKAUSKAITĖ

Pagal pirmą vyrą Užubalis

Gyveno Park Ridge, Illinois. Anksčiau gyv. Chicagoje, 18-tos gatvės apylinkėje.

Mirė rugsėjo 12 d., 1983 m., 8:45 val. ryto, sulaukus 97 m. amž. Gimė Lietuvoje, Biržuose.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukterė Aldona Cherry, 6 anūksai, 4 proanūksai, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionė buvo našlė a.a. Juozas Užubalis, a.a. Simon Skudo, motina a.a. John Užubalis, uošvė a.a. Bertha Užubalienė ir a.a. Michael P. Cherry, sesuo a.a. Elizabeth Feiza.

Kūnas pašarvotas Suertha koplyčioje, 6754 N. Northwest Highway. Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugsėjo 14 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į St. Paul of the Cross parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: DUKTĖ, ANŪKAI IR PROANŪKAI

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Mūsų mielą
VANDĄ BRAZDŽIŪNIENĘ
skaudžiai išgyvenusių mylimo Tėvelio
mirtį, labai, labai užjaučiame.

MARIUS ir EMILJA

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

BIELIONAS

Laidotuvių Koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

× Audra M. Kubiliūtė, atliekanti stažą Ingersoll-Rand kompanijoje, kelias į Kentucky valstiją, iš kur vėliau keliaus tarp Milano, Italijos, ir JAV. Jos naujos pareigos yra tarptautinės finansų analitikės. Pavasarį A. Kubiliūtė studijoms grįš į Illinois universitetą Chicagoje, kur ruošiasi biznio administracijos magistrui. Ji yra baigusi inžineriją.

× Emilija Pakštaitė-Sakadolskienė dalyvauja Ateitininkų akademinio savaitgalio simpoziume spalio 15 d. besikant naujų sąvokų išievojimo kultūriname gyvenime.

× Dainavos ansamblio repeticijos pradeda rugsėjo 20 d., antradienį, 7:30 val. vak. Jaunimo centro 203 kambaryje. Laukiami visi buvę ansamblio nariai ir nauji choristai.

× Jaunimo centro Moterų klubas išleido knygą "Mūsų pirmą paslaptį". Su knyga višimėnės supažindinimas bus Jaunimo centro kavinėje penktadienį, rugsėjo 23 d.

× Dr. Dangulė Tamulionytė, naujo vadovėlio "Lietuviai norime ir būti" autorė, atvyksta iš Clevelando ir dalyvauja savo pačios knygos sutiktuose rugsėjo 18 d. 3 val. p. p. Jaunimo centro kavinėje. Bus ir kavutė.

× Andrius Baltrušaitis, "Draugo" spaustuves prešmanas, yra išvykęs dviejų savaitių atostogų.

× Gailės Aleksaitės ir Edvardo Lelpaus sutuoktuvės bus švęs. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje šeštadienį, rugsėjo 17 d., 1 val. po pietų. Gailė Aleksaitė yra Balfo reikalų vedėjos Laimos ir dail. Petro Aleksų duklė.

× Bronys Raila, žymusis publicistas, Lietuvos žurnalisto sąjungos garbės narys, atvyksta į Chicago ir dalyvauja su dviem naujų knygų "Raibos agavos" ir "Kitokios Lietuvos ilgesys" sutiktuose, kurios ruošiamos rugsėjo 18 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Lietuvos tautiniuose namuose. Ta proga jis tars žodį ir atsakinės į dalyvių klausimus.

× Autobusiukas su teisiniu patarėju štabu stovės Standard Federal Savings banko aikštėje, 4192 Archer Avenue, šį ketvirtadienį, rugsėjo 15 d. Autobusiukyje bus įrengta įstaiga, kurios tarnautojai žmonėms visą dieną mielai atsakinės į bet kurio klausimus, susijusius su viešąja tvarka. Kas turi problemų ryšium su gaudymais, narkotikų pirkimais, triukšmadrėmis, apipilėtinėjimais, apgavystėmis ir kt., prašomi šiuo patarnavimu pasinaudoti. Autobusiuką išlaiko Cook County prokuroras įstaiga.

× Daiva Markelytė šiemet mokytojaus Vasario 16 gimnazijoje, Vak. Vokietijoje, D. Markelytė pavasarį įsigijo anglų magistrą Illinois universitete, Chicagoje, kur ji taip pat studijavo lituanistiką.

× A. a. Laimos Paulienės-Čepaitės dešimties metų mirties sukaktį minint, šv. Mišios už jos sielą bus atnaujamoms švęs. M. Marijos Gimimo bažnyčioje rugsėjo 15 d., 7:30 val. ryto ir Tėvų Jėzuitų koplyčioje rugsėjo 17 d., 8:30 val. ryto. Gimines ir artimuosius maloniai prašome prisiminti jų savo maldose.

× Sunny Hills, Floridoje — aplankysime rugsėjo 23-26 dienomis. Tel. 737-1717. (sk.).

× "Margutis" rengia idomų ir dėmesio vertą koncertą. Programą atliks Rūta Pakštaitė — sopranas, Carmen Valenčiūnas De Michael — baritonas, Vytas Jonas Bakšys — pianistas. Akompanuos Robertas Mockus. Koncertas bus spalio 16 d. 3 val. p. p. Jaunimo centre.

× Chicago Lietuvos Operos valdyba, kuriai vadovauja energingas ir darbštus Vytautas Radzius, paėmė visą dešimties asmenų stalą "Draugo" metinį banketą, kuris bus spalio 8 d. Jaunimo centre. Džiugu, kad operos vadovybė kiekvienais metais dalyvauja "Draugo" renginiuose.

× Kr. Donelaičio pradinė ir ankštesnioji lituanistinės mokyklos mokslo metų pradėję rugsėjo 10 d. Francis McKay mokyklos patalpose, 6901 So. Fairfield Ave. Primename visiems tėveliams, kad dar nėra pėvelu mokinius užregistruoti ir tai galima atlikti šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p. minėtos mokyklos raštinėje. Pranešame taip pat, kad nuo rugsėjo 24 d. bus dėstoma lietuvių kalba silpnai mokantiems arba visai lietuvių kalbos nemokantiems suaugusiems asmenims. Dėl informacijų visais mokyklų reikalais galima teirautis telef. 776-2036, 778-0358 ir 585-5649.

× Juozas Sakalas, Omaha, Nebraska, mūsų rėmėjas, pratęsė "Draugo" prenumeratą su 20 dol. auka dienraščio paramai. J. Sakalą skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos tariame nuoširdų ačiū.

× Petras Indreika, Pacifica, Cal., mūsų rėmėjas, pratęsė "Draugo" prenumeratą su 20 dol. auka dienraščio paramai. Be vienybės neįmanomas rimtas laisvinimo darbas. Be vienybės bet koks yra Lietuvos sūnų ir dukterų aukos už jos nepriklausomybę.

× C. J. Stankus, Oak Lawn, Ill., mūsų rėmėjas, pratęsė "Draugo" prenumeratą su 20 dol. auka dienraščio paramai. Be vienybės neįmanomas rimtas laisvinimo darbas. Be vienybės bet koks yra Lietuvos sūnų ir dukterų aukos už jos nepriklausomybę.

× K. Leonaitienė, Chicago, Ill., lietuviškų organizacijų darbuotoja, Kazys ir Juzė Gričiai, Dearborn Hts., Mich., Danutė Mikoliūnas, Cleveland, Ohio, A. Poderienė, Southfield, Mich., George ir Joana Stulpinai, Lake Wales, Florida, gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Juozas Mikonis, Richmond Hts., Ohio, mūsų mecenatas, garbės prenumeratorium, visuomenininkas, gražindamas laimėjimų šakneles, atsiuntė ir 20 dol. savo dienraščio paramai. Nuoširdus ačiū.

× Sofija Činikas, Chicago, Ill., mūsų rėmėja, Stasys Vilinskas, Windsor, Conn., J. J. Petronis, Mount Holly, N. J., gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 15 dol. auką. Labai ačiū už savos spaudos rėmimą.

× Inz. Vytautas ir Virga Kupcikevičiai, Chicago, Ill., Veronika Pleckus, St. Petersburg Beach, Fla., Vytautas Namikas, Chicago, Ill., E. Liaugaudienė, Parsippany, N. J., Jonas Eyla, Waterbury, Conn., Stepas Lungys, St. Petersburg, Fla., gražino laimėjimų šakneles ir pridėjo po 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Alfonsas Scerba, Montreal, Kanada, atsiuntė 15 dol. auką, gražino laimėjimų šakneles ir savo laisvę palinkėjo sėkmės dirbant gerą lietuvišką darbą. Kartu nusiskundė blogu pašto patarnavimu, nes kartais "Draugą" gauna kelis numerius iš karto, o būna, kad kai kurių numerių visai negauna. Sutiname, nes paštas tikrai yra nepatikimas, bet mes bejėgiai su juo kovoti. Nuoširdiai dėkojame už paramą ir laiškučių.

× Antanas ir Veronika Stankevičiai, Melrose Park, Ill., mūsų rėmėjai, bendradarbiai, gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Labai ačiū.

× Inz. Jurgis ir Regina Mikailai, Troy, Mich., mūsų rėmėjai, visuomenininkai, gražino laimėjimų šakneles ir pridėjo 15 dol. auką. Labai ačiū.

× A. Ruzgas, Montreal, Kanada, nors ir nerado idėtos į voka laimėjimų knygučių, bet atsiuntė 10 dol. auką. Labai atsiprašome. Dėkojame už nuoširdžią auką.

× Inz. J. Pabedinskas, Glen Ellyn, Ill., Bronius ir Petre Andriukaičiai, Chicago, Ill., I. Krapsauskas ir J. Valkiūnas, Chicago, Ill., gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Jonas Činkus, Downers Grove, Ill., Jonas P. Juodgudis, Chicago, Ill., Aurelia Balasaitienė, Cleveland Hts., Ohio, gražino laimėjimų šakneles su 10 dol. aukomis. Nuoširdus ačiū.

× Dr. Rimas Juzaitis, Los Alamos, N. M., vertindamas lietuviško dienraščio reikalingumą, atsiuntė 20 dol. auką ir gražino laimėjimų šakneles. Labai ačiū.

× O. Juodišius, Toronto, Ont., Kanada, mūsų rėmėjas, gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Labai ačiū už paramą savo dienraščiu.

× Juozas Sakalas, Omaha, Nebraska, mūsų rėmėjas, pratęsė "Draugo" prenumeratą su 20 dol. auka dienraščio paramai. J. Sakalą skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos tariame nuoširdų ačiū.

× Petras Indreika, Pacifica, Cal., mūsų rėmėjas, pratęsė "Draugo" prenumeratą su 20 dol. auka dienraščio paramai. Be vienybės neįmanomas rimtas laisvinimo darbas. Be vienybės bet koks yra Lietuvos sūnų ir dukterų aukos už jos nepriklausomybę.

× C. J. Stankus, Oak Lawn, Ill., mūsų rėmėjas, pratęsė "Draugo" prenumeratą su 20 dol. auka dienraščio paramai. Be vienybės neįmanomas rimtas laisvinimo darbas. Be vienybės bet koks yra Lietuvos sūnų ir dukterų aukos už jos nepriklausomybę.

× K. Leonaitienė, Chicago, Ill., lietuviškų organizacijų darbuotoja, Kazys ir Juzė Gričiai, Dearborn Hts., Mich., Danutė Mikoliūnas, Cleveland, Ohio, A. Poderienė, Southfield, Mich., George ir Joana Stulpinai, Lake Wales, Florida, gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Juozas Mikonis, Richmond Hts., Ohio, mūsų mecenatas, garbės prenumeratorium, visuomenininkas, gražindamas laimėjimų šakneles, atsiuntė ir 20 dol. savo dienraščio paramai. Nuoširdus ačiū.

× Sofija Činikas, Chicago, Ill., mūsų rėmėja, Stasys Vilinskas, Windsor, Conn., J. J. Petronis, Mount Holly, N. J., gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 15 dol. auką. Labai ačiū už savos spaudos rėmimą.

× Inz. Vytautas ir Virga Kupcikevičiai, Chicago, Ill., Veronika Pleckus, St. Petersburg Beach, Fla., Vytautas Namikas, Chicago, Ill., E. Liaugaudienė, Parsippany, N. J., Jonas Eyla, Waterbury, Conn., Stepas Lungys, St. Petersburg, Fla., gražino laimėjimų šakneles ir pridėjo po 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Alfonsas Scerba, Montreal, Kanada, atsiuntė 15 dol. auką, gražino laimėjimų šakneles ir savo laisvę palinkėjo sėkmės dirbant gerą lietuvišką darbą. Kartu nusiskundė blogu pašto patarnavimu, nes kartais "Draugą" gauna kelis numerius iš karto, o būna, kad kai kurių numerių visai negauna. Sutiname, nes paštas tikrai yra nepatikimas, bet mes bejėgiai su juo kovoti. Nuoširdiai dėkojame už paramą ir laiškučių.

× Antanas ir Veronika Stankevičiai, Melrose Park, Ill., mūsų rėmėjai, bendradarbiai, gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Labai ačiū.

× Inz. Jurgis ir Regina Mikailai, Troy, Mich., mūsų rėmėjai, visuomenininkai, gražino laimėjimų šakneles ir pridėjo 15 dol. auką. Labai ačiū.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Jonas Minelga

S O D E

Blėsta saulės spinduliai, Vis mažiau bešildo. Raudonpusiai obuoliai Kišenės pripildė.

Kol vėjūktis kamine Tyli, nesišiušia, Guoda, Rimai, pas mane! Gausite po kriaušę.

Dėdė žiogas prie tvoros Sėdi lyg negyvas. Jis jau maršio neužgros Mums beraštant slyvas.

LIEUVOS LAISVINIMO KOVA IŠEIVIOJE

Lietuviai Išeivijoje turi daug organizacijų su įvairiomis paskirtimis, bet visų jų svarbiausias siekimas yra Lietuvos laisvė. Vienos organizacijos ugdo lietuvių jaunimo veiklą, kitos formuoja žmones apie dabartinę padėtį Lietuvoje, dar kitos šelpia lietuvių tėvynėje ir Išeivijoje. Yra, kurios rūpinasi lietuvių kalbos grynumu, tautos išlikimu. Yra ir tokių, kurios veda tiesioginę kovą prieš Lietuvai okupantą.

Visus lietuvius ir visas organizacijas jungia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Lietuviai turėtų daugiau stengtis susijungti vienybės ryšiais visur ir visada. Be vienybės neįmanomas rimtas laisvinimo darbas. Be vienybės bet koks yra Lietuvos sūnų ir dukterų aukos už jos nepriklausomybę.

Donatas Balaišis, Toronto Maironio lit. m-los mokinys, Kanada. ("Mūsų pasaulis").

Z I V I L Ė

Atpasakojimas

Seniai, labai seniai gyveno garsus kunigaikštis — Karjotas. Jis turėjo labai gerą ir gražią dukterį Živilę. Pas Karjotą tarnavo karo vadas Parajus. Jis buvo jaunas, gražus, drąsus ir narsus. Živilė pamilo Parajų, o Parajui patiko Živilė. Nei Živilė, nei Parajus niekam apie tai nesakė.

Kunigaikštis Karjotas išėjo su kariais į karą. Živilė dažnai verkė, nes ji žinojo, kad negalės už Parajaus tękti. Kai Karjotas sugrįžo, Živilė atrodė, kaip iš sunkios ligos atsikėlus. Karjotas suprato, kad Živilė verkė iš meilės ir kad ji įsimylėjusi vieną iš jo tarnų. Živilė pirmą kartą pasakė meilės žodį. Tėvas barė, kad ji jam padarė didelę gėdą, už tai ji bus sudeginta per Perkūno šventę. Živilė įmetė į kalėjimą.

Parajus turėjo vesti kariuomenę prieš rusus, kurie norėjo miestą užimti. Parajaus kariuomenė laimėjo mūšį. Kai jis grįžo į pilį, prisipažino kunigaikščiui, kad jis yra Živilės mylimas.

NEPAMIRSKITE KONKURSO

Pavasarij Alta paskelbė konkursą lietuviščių mokyklų jaunimui tema "Kodėl aš turiu mylėti Dievą, tėvus ir Lietuvą" 500 dol. mecenatas kun. dr. J. Prunskis. Konkurso taisyklės buvo paskelbtos "Tėvynės žvaigždutėje" 1983. V. 11 Nr. 1127. "Draugo" Nr. 92. Gražino terminas 1983 m. spalio mėn. 1 d. Dar turite tris savaites laiko — naudokitės proga. Kunigui Prunskui visi palinkėkime greit sustiprėti po sunkios ligos, kad vėl galėtų dirbti svarbią spaudos ir kovos už Lietuvos laisvę darbą.

Redaktorius

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Pradėjome naujusius mokslo metus.

Ilustracija iš "Lituaniškos" Dariaus-Girėno lit. m-los laikraščio.

sis. Karjotas neleido jam Živilės vesti.

Tą naktį Parajus nusimines nūjė pas rusus ir jiems pasakė, kad jis juos įves į miestą, jeigu jie padės jam išlaisvinti Žvilę. Jie sutiko.

Parajus įvedė priešus į miestą. Jie išlaisvino išbalusią Živilę. Kai ji suprato, kad jis išdavė savo tėvynę dėl jos, ji paėmė jo kardą ir įsmėgė į Parajaus širdį. Parajus krito negyvas. Tada Živilė pradėjo kariauti prieš rusus, gynė savo tėvynę. Lietuviai grūdė rusus iš miesto. Živilė nubėgo pas tėvą, puolė jam po kojų ir tarė: — Matai tėve, kaip tavo Živilė myli savo tėvynę ir kaip užmoka išdavikams...

Vos ištarė tuos žodžius ir numirė...

Jos laidotuvis buvo iškilmingos. Susirinko minios žmonių. Ant jos kapo supylė aukštą, aukštą kalną.

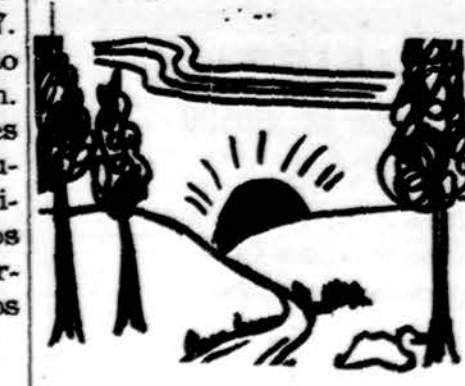
Naida Šnipaitė,

Bostono lit. m-los mokinė.

P. S. Rugsėjo mėn. 8 d. lietuvių švenčia. Mini garsų kunigaikščių laikus, kada Lietuva buvo didelė ir galinga. Bet kartą nepamiršta, kad ji šiandien tu pačių rusų pavergta. Šiandien mums reikia Živilių, Karjotų, kurie išvartų rusus iš Lietuvos. Gal jūs užaugę tą padarysite?

BAISUSIS BIRZELIS

1941 m. birželio mėnesį bolševikai pradėjo masinius lietuvių tremimus į Rusijos gilumą, į Sibirą. Jau gegužės mėnesio pabaigoje po visą Lietuvą ėmė rodytis paslaptingi juodi sunkvežimiai su mėlynepuriais enka-vedistais. Birželio 14 d. rusai pradėjo griebti vyrus ir šeimas iš namų. Tie žmonės neturėjo laiko net atsiveikinti su savaisiais, net pasiimti šiltų drabužių ar maisto. Žmonės buvo sugrūsti į gyvulinius vagonus, užrakinti be maisto ir vandens. Tremtinus bolševikai taip vežė tris savaites, sausakimšai nesūvariuose vagonuose.

Kr. Donelaičio lit. m-los mokinys.

dėdes, pusseseres. Jie man daug ką pasakytų, daug parodytų, kokia graži šalis yra Lietuva.

Rūta Palilionytė, Marquette Parko lit. m-los 2 sk. mokinė.

AŠ DIDELE

Kai aš užaugsiu, aš busiu pilotė. Noriu žmones nuskraidinti ten, kur jie nori. Taip pat aš noriu pamatyti kitus žmones, kitas vietas ir pasiklausti, ką jie žino. Dabar man smagu tik įsivaizduoti.

Zita Dubauskaitė, Marquette Parko lit. m-los 2 sk. mokinė.

SENIENA

Vienas kaimietis, sužinojęs, kad muziejus perka senienas, sugalvojo nunešti ten savo senus batus. Siūlydamas batus aiškina muziejaus tarnautojui: — Mano batai istoriniai. Jūs avėjote mano tėvas Pirmojo pasaulinio karo metu. Jie buvo ilgais aulais. Grįžęs iš karo, batus atidavė man. Aš nuploviau aulius ir pasidariau pusbačius. Vėliau mano žmona juos persidirbo į šlepetes. Paskiau sūnus iš jų sukombinavo "laivelius". Kai atėjo Antrasis pasaulinis karas, aš vėl avėjau jais. Ar tai ne istorinė seniena? — baigė pasakoti besišypsantis muziejaus tarnautojus.

BEDARBS

— Kodėl Petraitis nebedirba įstaigoje? — Dėl ligos. — Ar pavojinga? — Taip! Jo viršininkas susirgo dėl jo.

ZUKIO PIETŪS

Tėvas, grįžęs iš kaimyno, sakė savo šeimai: — Grįžau iš zuikio baltiaus. — Ką jis tau davė valgyti? — Morkų ir žirnių.

KURČIOS MOTERYS

Trys kurčios (negirdinčios) moterys susitiko gatvėje. — Vėjuta, ar ne! — sako pirmoji.

— Ne, šiandien yra ketvirtadienis, — atsakė antroji. — Taip, aš esu — pasakė trečioji. — Eikime į restoraną išgerti po puoduką arbatos.

APLINK ŽEMĖ

Įsivaizduokime, kad žemė yra sausą. Žmonogus eina dieną ir naktį pastoviu žingsniu aplink pusiauja. Kaip manote, kiek reikėtų jam laiko? Mažiau negu vienų metų. Tuo tarpu didžiulė banga, sukelta audros ar žemės drebėjimo, tą kelią atliktų per 60 valandų. Kulka, išsauta iš šautuvo — per 14 valandų. Žviesos spindulys aplėktų per vieną dešimtąją dalį sekundės.

MEDINIS ARKLYS

Afrikos Mahi ir Dassa genties karalius Zoumaou, negalėjo turėti nuosavo tikro arklio. Ten yra daug nuodingų muselių, vadinamų "cece", kurios sukan-džioja arklius ir arkliai padveisia. Šis karalius po savo karaliystę įdėdina mediniu arkliu su ratukais.

Pilna marška (paklodė) trupinių. (Alytus). (Dangus ir žvaigždės).

Pilna marška trupinių ir kamputis lašinių. (Alytus). (Dangus, žvaigždės ir mėnulis).